

**Kuntze Revisio generum plantarum vascularium omnium atque
cellularium multarum secundum leges nomenclaturae inter-
nationalis cum enumeratione plantarum exoticarum in
itinere mundi collectarum.**

M. H. Misschien zult ge u herinneren, dat ik voor eenige jaren in het Kruidkundig Archief een stukje geplaatst heb over de verandering van den lang gebruikten geslachtsnaam *Samadera* in den schijnbaar prioriteit bezittenden naam *Samandura*, eene verandering die door *Durand* in zijn *Index Generum Plantarum* was voorgesteld. Volgens mijne meening was deze verandering geen verbetering, want in de *Flora Zeylanica* was door *Linnaeus* de naam *Samandura* niet als geslachtsnaam gebruikt, maar alleen als een voorloopige aanduiding met een inlandschen naam van een onvolkomen bekende plant. Andere schrijvers hebben dan ook alle den naam *Samadera* gehandhaafd. Door *Baillon* zijn echter, steunende op het prioriteitsbeginsel, een aantal oudere namen aan de vergetelheid ontrukkt en daardoor verscheidene algemeen bekende namen tot synoniemen gemaakt. Ofschoon dit opgraven van vergeten namen voor hen, die zich met de planten bezig houden niet zonder bezwaren is, moet men er zich toch aan onderwerpen, wanneer er vroeger werkelijk fouten tegen de botanische nomenclatuur begaan zijn.

Een ander geval is het wanneer men in algemeen aangenomen gebruiken een verandering aanbrengt en dan, hierop steunende, een aantal bekende namen verwierpt en door nieuwe vervangt. Dan moeten de gronden, waarom die regels veranderd worden, wel zeer overwegend zijn om het hoofd te bieden aan den tegenstand, die zich tegen eene dergelijke innovatie natuurlijk zal ontwikkelen. Zulk een strijd is er nu in het leven geroepen door

het kort geleden verschenen werk van Kuntze *Revisio generum plantarum*. Het is volgens den titel een werk, waarin alle geslachten der phanerogamen en vaatcryptogamen en verscheidene der celcryptogamen aan een onderzoek worden onderworpen, en al is dat *alle* nu niet volkomen juist — o.a. wordt bij de Asclepidiaceae niet de helft der geslachten besproken — toch is het een werk dat getuigenis geeft van een zeldzame vlijt en groote volharding. De schrijver heeft zich overal aan de beginselen, die hij zich gesteld heeft, gehouden met de strenge nauwgezetheid van een rechter, die elke overtreding der wetten als een misdaad beschouwt en die van verjaring niets wil weten. Dat het dus een werk is van groote beteekenis, behoeft niet betwijfeld te worden. Veel van zijn veranderingen zullen ook wel overgenomen worden. Er zijn er echter een groot aantal, waartegen een hevige oppositie gevoerd zal worden en dat zijn die, welke steunen op wijzigingen van de eenmaal bestaande gebruiken en regels. Onder de op het congres te Parijs aangenomen regels voor de botanische nomenclatuur is er een, waarbij bepaald wordt dat voor de toepassing van het prioriteitsbeginsel tot op Linnaeus wordt teruggegaan. Ongelukkig is niet aangegeven tot welk werk van Linnaeus, doch in de aantekeningen van *De Candolle*, die gelijk met de wetten in het licht gegeven zijn, werden, wat de geslachten betreft, de in 1737 verschenen *Genera Plantarum* en voor de soorten de in 1753 verschenen 1e Editie der *Species Plantarum* als de meest geschikte werken aangewezen, vooral ook omdat op deze werken door Linnaeus en zijne navolgers het meest is voortgebouwd. En deze opvatting werd tot dusverre vrij algemeen gehuldigd.

Door Kuntze wordt nu voorgesteld om nog verder terug te gaan en het jaar 1735, waarin de 1e Editie van Linnaeus *Systema Naturae* verscheen, tot uitgangspunt te nemen. Op die wijze worden een aantal door Linnaeus zelf verworpen geslachtsnamen weder opgedolven. Daar over verscheidene van die namen door Linnaeus zelf in zijn latere werken vaak anders beschikt was, moeten nu ook de geslachten, waaraan deze

gegeven waren, weder verdoopt worden. En zoo krijgen wij soms voor oude geslachten een naam, ontleend aan dien van een thans levenden botanicus. Bijvoorbeeld wordt de bekende komijn *Cuminum Cyminum L.* thans gedoopt naar Luerssen en heet de plant *Luerssenia Cyminum-O. Ktze.* De geslachtsnaam *Cuminum* is nu met den toenaam *Cyminodes O. Ktze* aan *Lagoecia cyminodes L.* gegeven.

Om te laten zien welken invloed die veranderingen op de benamingen in onze inlandsche Flora en op die onzer tuinplanten zou hebben, geef ik hier een lijstje uit de eerste helft van het stuk, dat echter nog verre van volledig is:

<i>Clematis L.</i>	wordt	<i>Clematitis L.</i>
<i>Nymphaea L.</i>	"	<i>Leuconymphaea Ludw.</i>
<i>Nuphar Sm.</i>	"	<i>Nymphaea Ludw.</i>
<i>Corydalis D.C.</i>	"	<i>Capnodes Moehring.</i>
<i>Dicentra Bernh.</i>	"	<i>Capnorchis Ludw.</i>
<i>Capsella L.</i>	"	<i>Bursa Siegesb.</i>
<i>Draba L.</i>	"	<i>Gansbium Ad.</i>
<i>Senebiera D.C.</i>	"	<i>Coronopus L.</i>
<i>Spergularia Pers.</i>	"	<i>Buda Ad.</i>
<i>Stellaria L.</i>	"	<i>Stellularia L.</i>
<i>Callitriche L.</i>	"	<i>Stellaria Ludw.</i>
<i>Radiola Roth.</i>	"	<i>Linodes Ludw.</i>
<i>Oxalis L.</i>	"	<i>Acetosella Moehring.</i>
<i>Pelargonium Burm.</i>	"	<i>Geraniospermum Siegesb.</i>
<i>Rhus L.</i>	"	<i>Toxicodendron L.</i>
<i>Lonicera L.</i>	"	<i>Caprifolium L.</i>

Onder die veranderingen zijn er die, wat de toepassing betreft, vrij onschuldig zijn, zooals waar *Oxalis* in *Acetosella*, *Senebiera* in *Coronopus*, *Lonicera* in *Caprifolium*, *Radiola* in *Linodes* en *Capsella* in *Bursa* omgezet worden. Daardoor zullen geen verwarringen ontstaan. Dat zal wel het geval zijn waar de tot nu toe gebruikte naam aan een ander geslacht gegeven wordt, zooals *Stellaria* die op *Callitriche*, *Nymphaea* die op *Nuphar* wordt toegepast. Het aantal van die verande-

ringen is in onze Flora nog betrekkelijk gering in verhouding tot die van andere gewesten en daar zullen er, dunkt mij, nog veel meer vergissingen door ontstaan. Bijvoorbeeld wordt de naam *Amygdalus* door Kuntze thans toegepast op het bekende Indische Sterculiaceëngeslacht *Heritiera Ait.* welks naam met den auteursnaam Gmelin door hem wordt overgebracht op een Monocotylgeslacht uit de familie der Haemodraceae, dat tot dus verre als *Lachnantis Ell.* bekend was. Het Indische geslacht *Derris Lour.* wordt *Pterocarpus L.* (1747) en het geslacht, dat wij tot dusverre als *Pterocarpus L.* (1763) kenden, wordt *Lingoum Rumph.* Het invoeren van de Rumphiaansche namen brengt in de Flora der tropische gewesten een ware omwenteling te weeg. Dit wordt dan ook van verschillende kanten bestreden en niet zonder grond. Het werk van Rumphius is toch, schoon eerst uitgegeven tusschen 1740 en 1750, reeds omstreeks 1690 geschreven en stond dus zeker op voorlinneeaanschen bodem. Het begrip, om den geslachtsnaam te gebruiken voor een groep van verwanten, stond dien schrijver zeker ver, zooals blijkt uit het feit dat hij een gemeenschappelijken naam gebruikte voor harsleverende planten, die overigens in kenmerken ver van elkander verwijderd waren.

Er zou over verschillende punten, dit werk betreffende, nog veel meer gezegd kunnen worden, doch daar ik het boek eerst kort geleden ontving, kan ik er slechts een voorloopige bespreking van geven. Mijn hoofddoel was, er uwe aandacht op te vestigen, die het m. i. volkomen waard is.

Hoe of er ten opzichte van Kuntze's werk gehandeld worden zal door de verschillende schrijvers, moet de tijd leeren. Het is een feit, dat het van te groote beteekenis is, dat men verwachten kan dat het genegeerd zal worden. Hoogst waarschijnlijk zullen in het eerstvolgend Botanisch congres zijne stellingen wel besproken worden en van de resultaten der discussies aldaar zullen vele botanisten hunne verhouding tot het werk laten afhangen.

J. G. BOERLAGE.